FIŞA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituţia de învăţământ superior	**Universitatea „Babeş-Bolyai”**
1.2 Facultatea	**Facultatea de Teologie Greco-Catolică**
1.3 Departamentul	**Departamentul Blaj**
1.4 Domeniul de studii	**Teologie**
1.5 Ciclul de studii	**Licenţă**
1.6 Programul de studiu / Calificarea	**Teologie Greco-Catolică Pastorală**

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	**KLR0044 Tipic Bisericesc**						
2.2 Titularul activităţilor de curs	**Lect. Univ. Pr. Dr. Paţulea Călin-Daniel**						
2.3 Titularul activităţilor de seminar	**Lect. Univ. Pr. Dr. Paţulea Călin-Daniel**						
2.4 Anul de studiu	**IV**	2.5 Semestrul	**II**	2.6. Tipul de evaluare	**C**	2.7 Regimul disciplinei	**DS**

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităţilor didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	**4**	Din care: 3.2 curs	**2**	3.3 seminar/laborator	**2**
3.4 Total ore din planul de învăţământ	**56**	Din care: 3.5 curs	**28**	3.6 seminar/laborator	**28**
Distribuţia fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie şi notiţe					**12**
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate şi pe teren					**8**
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii şi eseuri					**12**
Tutoriat					**4**
Examinări					**2**
Alte activităţi:					

3.7 Total ore studiu individual	**36**
3.8 Total ore pe semestru	**56**
3.9 Numărul de credite	**6**

4. Precondiţii (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	•
4.2 de competenţe	•

5. Condiţii (acolo unde este cazul)

5.1 De desfăşurare a cursului	•
5.2 De desfăşurare a seminarului/laboratorului	•

6. Competenţele specifice acumulate

Competenţe profesionale	• Tipicul Bisericesc ca parte integrantă a Liturgicii; • Cunoaşterea cultului adus de Biserică lui Dumnezeu, a simbolismului gesturilor liturgice, a locaşului de cult, a obiectelor şi veşmintelor bisericeşti; • Cunoaşterea regulilor de desfăşurare a slujbelor bisericeşti conform calendarului liturgic;

Competenţe transversale	• Corelarea cunoştinţelor şi capacitatea de a înţelege şi exercita funcţiunile rubriconal/liturgice ale Bisericii;

7. Obiectivele disciplinei (reieşind din grila competenţelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	• Desfăşurarea principalelor slujbe bisericeşti; • Desfăşurarea slujbelor sacramentelor şi sacramentaliilor;
7.2 Obiectivele specifice	• Cunoaşterea aspectelor particulare din ciclul mineal, în diferite situaţii posibile de-a lungul anului liturgic;

8. Conţinuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observaţii
Tipic Bisericesc: definiție, izvoare și împărțire; Timpurile liturgice: orele liturgice sau canonice, zilele liturgice, duminicile, sărbătorile dumnezeiești sau împărătești, sărbătorile Născătoarei de Dumnezeu;	Explicaţia, dialogul, problematizarea	S1: **22.02 – 27.02.2021**
Categorii de cântări liturgice: stihirile, prohimenele, troparele, condacele, icosul, stihoavnele, sedealnele, ipacoiul, polieleul și psalmii aleși cu pripele, antifoanele;	Explicaţia, dialogul, problematizarea	S2: **01.03 – 06.03.2021**
Citirile liturgice; Rânduielile liturgice: a celor 7 laude; vecernia în general; dupăcinarul în general; mânecatul sau utrenia în general; orele canonice în general; dumnezeiasca liturghie; sfintele sacramente și sacramentalele sau sfințirile;	Explicaţia, dialogul, problematizarea	S3: **08.03 – 13.03.2021**
Rânduia Liturghiei Sfântului Ioan Gură de Aur	Explicaţia, dialogul, problematizarea	S4: **15.03 – 20.03.2021**
Rânduiala Liturghiei Sfântului Grigorie Dialogul sau Liturghia darurilor mai înainte sfințite;	Explicaţia, dialogul, problematizarea	S5: **22.03 – 27.03.2021**
Rânduiala Sfântului Botez și a Sfântului Mir;	Explicaţia, dialogul, problematizarea	S6: **29.03 – 03.04.2021**
Rânduiala Sacramentelor Penitenței și a Ungerii de pe urmă; ;	Explicaţia, dialogul, problematizarea	S7: **05.04 – 10.04.2021**
Rânduiala Sacramentului Preoției; Rânduiala Sacramentului Căsătoriei;	Explicaţia, dialogul, problematizarea	S8: **12.04 – 17.04.2021**
Rânduiala Sacramentalelor sau Sfințirilor: binecuvântări de persoane; rânduiala îngropării laicilor, a preoților de mir, a călugărilor, a pruncilor mici; binecuvântări de lucruri; rânduiala ce se face la temelia bisericii; consacrări de persoane și lucruri;	Explicaţia, dialogul, problematizarea	S9: **19.04 – 24.04.2021**
Rânduiala Laudelor liturgice: rânduiala Vecerniei și a Utreniei;	Explicaţia, dialogul, problematizarea	S10: **26.04 – 30.04.2021**
Tipic pentru perioada Octoihului: tipicul duminicilor;	Explicaţia, dialogul, problematizarea	S11: **10.05 – 15.05.2021**
Tipicul pentru perioada Triodului: Duminicile Triodului;	Explicaţia, dialogul, problematizarea	S12: **17.05 – 21.05.2021**

Bibliografie:

*Tipic Bisericesc,*Buna Vestire, Blaj, 1931.
Euhologhion, Tipografia Seminarului Arhidiecezan, Blaj, 1940.
*Tipic Bisericesc,*Bucureşti, 1976.
Liturgică teoretică, Bucureşti, 1978.
Liturgică specială, Bucureşti, 1980.
Tipicul Bisericesc. Studiu asupra tipicului Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-catolică, (coord. A. Buzalic), Galaxia Gutenberg, Târgu-Lăpuş, 2007.

V. Szmigelski, *Fragmente liturgice,* ed. îngr. de Petru Magdău, Pressa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2008. J. Getcha, *Le typikon décrypté. Manuel de liturgie byzantine,* Du Cerf, Paris 2013. *Liturghier,* Roma-Blaj, 2014.		
8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observaţii
Începutul și încheierea sărbătorilor, zilele Sfinților cu Priveghere și Polieleu; semnele tipiconale ale zilelor liturgice, săptămânile liturgice, lunile și anul liturgic;	Analiza, dezbaterea, observaţia	S1: **22.02 – 27.02.2021**
Canoanele mânecatului sau utreniei, catavasiile, cântarea „Ceea ce ești mai cinstită…”, luminătoarele, laudele, doxologia, cântările schimbătoare la Sfânta Liturghie, explicarea unor numiri de cântări , rugăciuni și ceremonii din serviciul liturgic (acatistul, ectenia, întreit sfântul)	Analiza, dezbaterea, observaţia	S2: **01.03 – 06.03.2021**
Tipic pentru Apostol și Evangheliei și pentru oficiul dumnezeiesc în general de la Nașterea până la Arătarea Domnului; Tipic pentru citirea Apostolului și Evangheliei în Duminicile de la Botezul Domnului până la începerea triodului; Rânduielile liturgice: miezonopterul în general; Cărțile bisericești; lucrările liturgice exterioare: tămâierea, metaniile sau închinăciunile, lumina în cultul divin, ușile iconostasului, deschiderea lor, tragerea clopotelor și baterea toacei;	Analiza, dezbaterea, observaţia	S3: **08.03 – 13.03.2021**
Liturghia Sfântului Vasile cel Mare: deosebiri față de Liturghia Sf. Ioan Gură de Aur, timpul liturgic în care se celebrează;	Analiza, dezbaterea, observaţia	S4: **08.03 – 13.03.2021**
Rânduiala Liturghiei celebrată de Arhiereu;	Analiza, dezbaterea, observaţia	S5: **22.03 – 27.03.2021**
Rânduiala scurtă a Sfântului Botez; Cuminecarea bolnavilor;	Analiza, dezbaterea, observaţia	S6: **29.03 – 03.04.2021**
Rânduiala Sfintei Ungeri, care se celebrează de către un singur preot;	Analiza, dezbaterea, observaţia	S7: **05.04 – 10.04.2021**
Logodna solemnă;	Analiza, dezbaterea, observaţia	S8: **12.04 – 17.04.2021**
Rânduiala îngropării la Paști și în toată săptămâna luminată; rânduiala parastasului; sfințirea bisericii; alte consacrări;	Analiza, dezbaterea, observaţia	S9: **19.04 – 24.04.2021**
Rânduiala Vecerniei mici; Rânduiala Litiei; Rânduiala Utreniei comune sau de toate zilele;	Analiza, dezbaterea, observaţia	S10: **26.04 – 30.04.2021**
Duminicile speciale în perioada Octoihului;	Analiza, dezbaterea, observaţia	S11: **10.05 – 15.05.2021**
Tipic pentru perioada Penticostarului	Analiza, dezbaterea, observaţia	S12: **17.05 – 21.05.2021**
Bibliografie: *Tipic Bisericesc,*Buna Vestire, Blaj, 1931. *Euhologhion,* Tipografia Seminarului Arhidiecezan, Blaj, 1940. *Tipic Bisericesc,*Bucureşti, 1976. *Liturgică teoretică,* Bucureşti, 1978. *Liturgică specială,* Bucureşti, 1980. *Tipicul Bisericesc. Studiu asupra tipicului Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-catolică,* (coord. A. Buzalic), galaxia Gutenberg, Târgu-Lăpuş, 2007. V. Szmigelski, *Fragmente liturgice,* ed. îngr. de Petru Magdău, Pressa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2008. J. Getcha, *Le typikon décrypté. Manuel de liturgie byzantine,* Du Cerf, Paris 2013. *Liturghier,* Roma-Blaj, 2014.		

9. Coroborarea conţinuturilor disciplinei cu aşteptările reprezentanţilor comunităţii epistemice, asociaţiilor profesionale şi angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Disciplina Tipicul Bisericesc face parte din grupa disciplinelor obligatorii şi de specialitate în vederea

pregătirii viitorilor candidaţi la Sfânta Preoţie din cadrul programului de studii Teologie Greco-Catolică Pastorală.
- Îi oferă studentului posibilitatea formării şi însuşirii competenţelor specifice privind formarea intelectuală şi teologică.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Examen oral	-	75 %
10.5 Seminar/laborator	Evaluarea activităţii şi a lucrării de seminar	Analiza	15%
			10% din oficiu
10.6 Standard minim de performanţă			

- Ţinând cont şi de normele universitare specifice unui ambient eclezial, cum este cazul Departamentului de Teologie Pastorală, prezenţa la cursuri şi seminarii este obligatorie pentru toţi studenţii, în conformitate cu art. 9, par. a, b; art. 10, din *Regulamentul privind activitatea profesională a studenților din UBB* (aprobat prin HS nr. 2408 din 10.12.2019).
- Examenul va fi oral și se va desfășura, dacă situația nu se va schimba, pe platformele Microsoft Teams, Zoom sau WhatsApp; pentru pregătirea examenului o atenție deosebită trebuie manifestată față de temele prezente la pct. 8, par. 1 din Fișa Disciplinei, cu scopul de a putea beneficia de ponderea de 75% din nota finală..
- În ceea ce privește evaluarea activității și a lucrării de seminar, pentru a beneficia de ponderea de 15 % din nota finală, obligă studentul să elaboreze lucrarea și să o prezinte în săptămâna în care este prevăzută tematica respectivă, altfel își pierde valabilitatea și nu va mai fi luată în considerare.

Data completării — Semnătura titularului de curs — Semnătura titularului de seminar

01.10.2020 ....

Data avizării în departament — Semnătura directorului de departament

01.10.2020 .....